

דף עז.

עין משפט א.ב.

או"ח סימן שמא סעיף א

- א. מתירים נדרים בשבת אם הם לצורך השבת^ז, כגון שנדר שלא לאכול או לא לשתות, ואפי' היה לו זמן להתירם לפני השבת^ח.
- א. ב. הבעל יכול להפר נדרי אשתו^ט אפי' שאינם לצורך השבת משום שאם לא יפירם לה בו ביום^י לא יוכל עוד להפירם.

יו"ד סימן רלד סעיף כד

- כד. כג. מפירין נדרים בשבת אע"פ שאינם לצורך שבת^כ, ולא יאמר לה מופר ליכי כדרך שאומר בחול אלא מבטל בלבד ואומר לה טלי ואכלי טלי ושתי וכיוצא בזה.

עין משפט ג.ד.

או"ח סימן שמא סעיף א

עין לעיל עין משפט א

- ז. ממשנה שבת קנ"ז, וביו"ד סי' רכ"ח סעיף ג' כתב הטעם "ממצוא חפצך". וכשמתיירים בשבת אומרים רק ג"פ מותר לך ולא שאר הדברים שמוסיפים בנוסח ההתרה בחול דאין בהם צורך השבת, כה"ח אות ב'.
- ה"ה לצורך דבר מצוה אפי' שאין בזה צורך השבת מתירין בשבת דהוי חפצי שמים ולא חפצך, שם אות ג'.
- ובדיעבד שהתירו נדרים שלא לצורך השבת מותרים כמ"ש בס"י של"ט- סעיף ד'.
- וה"ה שנדר שלא ללבוש איזה בגד והוא צורך השבת ג"כ הוי צורך השבת ולא דוקא אכילה ושתייה וכך משמע מיו"ד סי' רכ"ח סעיף ג', ואפשר שגם אם נדר שלא יישן בשבת הוי מצורך עונג השבת ומתירין.
- וגם תכשיטי אשה הם לצורך השבת, כה"ח אות ה' מרש"י נדרים ע"ז ע"א.
- ח. מיהו לכתחלה לא יתירם כי אם בע"ש אם נזכר מהם.
- ט. ה"ה האב לבתו, אבל לא יאמר לה מופר ליכי כדרך שאומר לה בחול אלא מבטל בלבד, ואומר לה טלי ואוכלי או טלי ושתי, יו"ד סי' רל"ד סעיף כ"ד. ועיין ביו"ד שם בסעיפים נ"ה-נ"ח איזה דברים הבעל והאב יכולים להפר.
- י. ולא מעת לעת כמ"ש ביו"ד סי' רל"ד סעיף כ"א.
- כ. ממשנה שבת קנ"ז ע"ב, ובנדרים ע"ו ע"ב. ואע"ג דחכם אינו מפר בשבת שלא לצורך כמו בס"י רכ"ח סעיף ג' בבעל שאני כיון שאם אינו מפר עד שתחשך אינו יכול להפר שוב. ש"ך ס"ק מ'.

יו"ד סימן רכח סעיף ג

ג. ההתרה היא שאומרים לו ג"פ^ל מותר לך או שרוי לך או מחול לך.
הגה: ובכל לשון שיאמר מהני.

ג. ד. אפי' מעומד^מ מועילה ההתרה, וכן בקרובים^ב ובלילה או בשבת^ס,
ואפי' אם היה אפשר מע"ש להתירו ובלבד שיהיה צורך שבת.
וחרמי צבור נהגו להתירם בשבת^ע אע"פ שאינם צורך שבת.

יו"ד סימן רכח סעיף ג

עין משפט ה.

עין בסעיף הקודם

דף עז:

יו"ד סימן רכח סעיף ז

עין משפט א.

ז. ח. מי שנתחרט מעיקר הנדר א"צ פתח^פ אלא שואל אותו החכם אתה
רוצה בנדר זה ואומר איני חפץ בו ומתחרט אני שנדרתי ומתיר לו.
וצריך שיתחרט מעיקר הנדר שהיה רוצה שלא היה נודר מעולם, אבל
אם עתה אומר שהוא מתחרט ועד היום חפץ במה שנדר לא הוי חרטה^צ.

ז. ט. יזהר הנודר שלא יאמר שמתחרט מהנדר מעיקרו אלא א"כ ברור לו

ל. ודיעבד מספיק בפעם אחת, אלא עושים ג"פ לחזק הענין, וכ"כ הב"י והב"ח בשם
הרמב"ם. ש"ך.

מ. מימרא דאביי בנדרים דף ע"ו ע"א.

נ. כתב בתשובת רע"א בהשמטות לסי' ע"ג דדוקא בקרובים שאין הפסול בגוף דהרי
כשרים לדון לאחרים, וכן בלילה דדבר אחר גורם דהיינו הזמן, משא"כ בנשים וה"ה
בקטנים אין ראויים להתרת נדרים, וה"ה בן י"ג שנה ויום אחד שלא נבדק אם הביא ב'
שערות פסול להתרת נדרים, דלא סמכינן בזה על חזקה דרבא ע"כ יש להזהר לקחת אנשין
שהתמלא זקנם. עיין בפ"ת אות ב'.

ס. ממשנה בשבת דף קנ"ז ע"א, ובנדרים ע"ז ע"א.

ע. משום דבשבת כולם מקובצים ואם לא יתירו אז לא יוכלו להתיר, וה"ה ביחיד שיום
האחרון שלו שיכול להתיר נדרו רק בשבת דמותר. ש"ך ס"ק ח'.

פ. מסקנת הגמ' בנדרים ע"ז ע"א.

צ. כ"כ הרא"ש והר"ן שם והכריחו דבריהם מן הגמ'.

שהיה רוצה שלא היה נודר מעולם, שאם לא כן אין ההתרה כלום והוא באיסור נדר כל ימיו^ק.

י. אם אינו מתחרט מעיקרא צריך לבקש לו פתח ולומר לו אילו היתה יודע דבר זה לא היתה נודר ונמצא הנדר נעקר למפרע, כיצד הפתח כגון שנדר על דבר אחד ומפצירין בו שישאל עליו, אומרים לו אילו ידעת שיפצירו בך כ"כ ולא תוכל להשיב פניהם לא היתה נודר, והוא אומר כן.

הגה: וי"א דחוזרין ושואלין אותו אם מתחרט^ר.

יא. אפי' פתח שמגוף הנדר^ש הוי פתח, כגון שהדיר פלוני מנכסיו אם יעשה דבר פלוני ועבר ועשאו, פותחים לו כך אילו הייתה יודע שפלוני היה עובר על דברך לא היתה נודר והוא אומר כן.

ויש מי שמצריך שניהם פתח וגם חרטה^ת.

הגה: ונהגו להחמיר ולעשות מן החרטה פתח שלאחר שאומר שמתחרט מעיקרא אומרים לו אילו היתה יודע שתתחרט כלום היתה נודר, והוא אומר לא הייתי נודר ואז מתירין לו^א.

עין משפט ב. יו"ד סימן רכח פעיף ד

ה. במה דברים אמורים, שמועילה התרה גם מעומד כשמתירין לו דוקא על ידי חרטה בלא פתח^ב, אבל מי שאינו מתחרט מעיקרו וצריך למצוא לו פתח שצריך להתיישב בדבר וצריך עיון גדול שמה שאינו

ק. כ"כ הרא"ש בפ"ג דנדרים.

ר. כתב הט"ז דצ"ע על הרמ"א שכתב זה שהרי מר"ן השו"ע כתב דבר זה בסוף הסעיף שיש מי שמצריך שניהם פתח וחרטה.

ש. מנדרים כ"ג ע"א.

ת. כפירוש רש"י בערובין דף ס"ד ע"ב, ורבינו יוסף בכור שור כתב שלא להתיר שום נדר בלא פתח וחרטה. באר הגולה אות כ"ב.

א. וכך נהגו בבתי הדין היום בהתרת נדרים ושבועות שלפני כתיבת הגט.

ב. מברייתא דר"ג ירד מן החמור ונתעטף וישב והתיר לו נדרו, שם בנדרים.

מתחרט מעיקרו, משום שהיה לו תועלת בנדר ובשביל הנדר נמלט, ע"כ בכה"ג צריך למצוא לו פתח שאילו היה יודע שיבא לידי כך וכך היה נמנע מלידור אע"פ שלא היה נמלט מדבר מה, ואם הנודר משקר לחכם אין התרתו כלום, וכיון שצריך ישוב דעת למצוא פתח^ג צריך שיהיה מיושב.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רג סעיף א

א. לא יהיה רגיל אדם בנדרים^ד שכל הנודר אע"פ שמקיימו^ה נקרא רשע ונקרא חוטא.
ואם איחר האדם נדרו פנקסו נפתחת^ו.

עין משפט ד.ה.

יו"ד סימן רלד סעיף לו

לג. מפר או מקיים בכל לשון אע"פ שאין אשתו או בתו מכירה בלשון.
לד. כיצד מפר אומר ג"פ^ז מופר או בטל או אין נדר זה כלום וכיוצא בזה, בין בפניה בין שלא בפניה. אבל אמר לה אי אפשר שתדורי או אין כאן נדר^ח הרי זה לא הפר, וה"ה אמר לה מחול לך או מותר לך או שרוי לך לא אמר כלום, וי"א דאם אמר אין נדר זה כלום, לא הוי הפרה.

ג. פי' שצריך שיהיה באותו פתח סברא חזקה שבשבילה היה נמנע כלל מהנדר אע"פ שניחא לו בנדרו באותה שעה. ט"ז ס"ק ז'.
ד. מברייתא בנדרים דף כ' ע"א, ומימרא דשמואל שם בדף כ"ב ע"א, ובכתובות דף ע"ז.
ה. כתב הט"ז דאם יש לו פתח להתירו ואינו מתירו נקרא רשע, אבל אם לא מצא פתח עדיין מ"מ נקרא חוטא כל זמן שנדרו עליו.
ו. היינו שמן השמים פותחין פנקס מעשיו ומדקדקים בהם. ש"ך ס"ק א'.
ז. מדין התרת נדרים בסי' רכ"ח סעיף ג', ומעיקר הדין מספיק בפעם אחת אך לחזק הדבר נהגו בג"פ.
ח. דלאו כלום מכיון שאכן יש כאן נדר וצריך להפרו.

יו"ד סימן רלד סעיף כד.לח

עין משפט וז.

כג. מפירין נדרים בשבת אע"פ שאינם לצורך שבת^ט, ולא יאמר לה מופר ליכי כדרך שאומר בחול אלא מבטל בלבו ואומר לה טלי ואכלי טלי ושתי וכיוצא בזה.

לח. לה. חשב לשון הפרה בלבו ולא הוציאו בשפתיו אינו כלום^י. במה דברים אמורים שלא אמר לה טלי ואכלי, אבל אמר לה טלי ואכלי וחשב בלבו לשון הפרה הוי הפרה^כ.

יו"ד סימן רלד סעיף מ

עין משפט וז.

מ. לז. המפר נדרי אשתו ובתו צריך להוציא בשפתיו, ואם הפר בלבו אינו מופר, אבל המבטל אינו צריך להוציא בשפתיו אלא מבטל בלבו בלבד וכופה אותה לעשות.

הגה: כל זה סברת הרמב"ם אבל לדעה ראשונה אין חילוק בין הפרה לביטול, ובשניהם אינו מופר או בטל רק כשמפר או מבטל בלבו ואמר לה טלי ואכלי, וכן עיקר.

יו"ד סימן רלד סעיף לז

עין משפט ט.

עיי' לעיל עין משפט ד.ה.

יו"ד סימן רכח סעיף ג

עיי' לעיל דף עז. עין משפט ג

ט. ממשנה שבת קנ"ז ע"ב, ובנדרים ע"ו ע"ב. ואע"ג דחכם אינו מפר בשבת שלא לצורך כמו בסי' רכ"ח סעיף ג' בבעל שאני כיון שאם אינו מפר עד שתחשך אינו יכול להפר שוב. ש"ך ס"ק מ'.
י. מבריתא דף ע"ט ע"א.
כ. מבריתא שם ע"ז ע"ב, וכדמפרש ר"י.